

Аналітична записка щодо виконання Плану переходу послуг, що підтримувалися в рамках проекту Глобального фонду, на державне фінансування (План 20-50-80)

Виконання Плану переходу послуг, що підтримувалися в рамках проекту Глобального фонду, на державне фінансування (План 20-50-80), який Україна ініціювала та включила у заявку до Глобального фонду на фінансування 2018-2020 років є умовою грантових угод (Grant confirmation) ДУ «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» (ЦГЗ), БО «Всеукраїнська мережа ЛЖВ» (Мережа), МБФ «Альянс громадського здоров'я» (Альянс). Зокрема, виконання цієї умови пов'язане з вимогою і умовою поступового нарощування державного фінансування програм з ВІЛ і ТБ, та може мати наслідки вилучення 25% гранту при невиконанні, що становить 29 870 633 дол. США.

Виконання цієї умови покладене, в першу чергу, на ЦГЗ, в той же час вона зафіксована і у грантових угодах Мережі та Альянсу, які мають надавати всебічну підтримку реалізації плану переходу послуг з профілактики ВІЛ-інфекції/ТБ та догляду і підтримки на державне фінансування.

Нагляд та стимулювання процесу нормативного та організаційного забезпечення Плану переходу є у фокусі наглядової діяльності Національної ради з початку впровадження діючого гранту (з 1 січня 2018 року).

Моніторинг процесу нормативного забезпечення свідчить, що ЦГЗ невмотивовано довго напрацьовував проекти документів (проект постанови Кабінету Міністрів, методика розрахунку вартості та розрахунок вартості, порядки надання послуг), хоча для цього в нього були фінансові ресурси гранту та донорська допомога з боку Фонду «Відродження». І, таким чином, оголошені ЦГЗ на засіданнях Національної ради 13.12.2018 року та 23.05.2019 року терміни початку реалізації послуг за державний кошт посувалися з 1 квітня 2019 року на 1 липня 2019 року, а нині – на 1 вересня 2019 року.

12 червня 2019 року була прийнята постанова Кабінету міністрів України «Деякі питання надання послуг представникам груп підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ та людям, які живуть з ВІЛ» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2019-%d0%bf>), що затверджувала факт виділення коштів державного бюджету на послуги з профілактики ВІЛ серед представників груп підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ та послуг з догляду та підтримки у зв'язку з ВІЛ (далі – послуги) у межах обсягу видатків Міністерства охорони здоров'я, які передбачаються у відповідному році на заходи щодо протидії поширенню хвороб, зумовлених ВІЛ; визначала опис послуг; коло потенційних надавачів послуг; відповідального за закупівлю (ЦГЗ) та доручала МОЗ затвердити до 1 липня 2019 р. в установленому законодавством порядку:

порядок надання послуг з профілактики ВІЛ серед представників груп підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ;

порядок надання послуг з догляду і підтримки людей, які живуть з ВІЛ;

методики розрахунку та граничні тарифи послуг з профілактики ВІЛ серед групи підвищеного ризику щодо інфікування ВІЛ та надання послуг з догляду і підтримки людей, які живуть з ВІЛ.

Станом на 12.08 2019 Названі документи затверджені МОЗ¹ та зареєстровані в Мінюсті, крім – граничних тарифів.

Для відпрацювання механізму закупівель через платформу Прозорро у травні–червні 2019 року ОРи провели перемовини (між собою, та з представниками команди Глобального фонду) та подали запит на перегляд фінансів на забезпечення закупівель послуг в м. Києві, Одеській та Дніпропетровській областях за кошти Глобального фонду. Області були обрані як епідеміологічно значимі, де максимально необхідно забезпечити стале надання послуг. У Глобального фонду запитаний буфер коштів до вересня 2019 року для забезпечення безперервності послуг.

Також ЦГЗ електронним листом надав Глобальному фонду документи, що засвідчують виділення коштів на закупівлю послуг в рамках діючого паспорту бюджетних програм за КПКВК 2301400, де закупівля в 2019 році передбачається за рахунок економії в закупівлях АРВ препаратів, а на наступні роки таке фінансування передбачатиметься в рамках програм громадського здоров'я. Слід зазначити, що наданий Глобальному фонду графік впровадження закупівель за кошти державного бюджету містить дуже загальні визначення на рівні місяців, а не декад, чи точних дат.

Результати торгів, які відбулися в середині липня 2019 року, висвітлили обмеження, що стосуються таких специфічних нематеріальних послуг як профілактика ВІЛ-інфекції та догляд і підтримка:

1) Закупівлі через Prozorro мають ряд методологічних обмежень, що не дозволяють здійснити якісний аналіз пропозицій, оскільки працює принцип найнижчої ціни. В пілотних оголошеннях втрачені моменти зазначення запобіжників зловживання цим принципом (прибрана вимога надати власноручне підтвердження згоди персоналу співпрацювати в разі виграшу, не встановлений чіткий критерій виконання «аналогічних» договорів, тут має бути передбачений критерій «аналогічних» охопленнь, зокрема).

2) В той же час є процедура прекваліфікації, яка дозволяє оцінити спроможність надавачів послуг, коли така умова ставиться. На жаль така умова ЦГЗ при формуванні специфікації на закупівлю не ставилася.

3) Ризики, на які у замовника і організатора закупівель немає впливу на етапі торгів – демпінг, що призводить до невмотивованих фінальних сум, за які неможливо якісно надавати послуги.

¹ Про затвердження порядку надання послуг з профілактики ВІЛ – наказ МОЗ від 12.07.2019 № 1606, зареєстровано в Мінюсті 02 серпня 2019 р. за N 855/33826

Про затвердження порядку надання послуг з ДіП - наказ МОЗ від 12.07.2019 № 1607, зареєстровано в Мінюсті 02 серпня 2019 р. за N 854/33825

Про затвердження методик розрахунку граничних тарифів - Наказ МОЗ від 08.07.2019 № 1556, зареєстровано в Мінюсті 02 серпня 2019 р. за N 856/33827

Станом на 12 серпня 2019 року:

Комісія з нагляду провела аналіз впровадження Плану переходу, обговорила стан справ під час зустрічі 24 липня і так оцінює ситуацію:

1. Із ЦГЗ звільнилися провідні фахівці, які відповідали за План переходу, формується нова команда. Разом із цим посилився особистий контроль з боку генерального директора Курпіти В.І., відновлюється робота та інституалізована стратегічна дорадча група при ЦГЗ.

2. ЦГЗ не інформує партнерів про процес узгодження та затвердження визначених постановою № 497 нормативних актів. Про це було наголошено, наразі інформування поліпшилося.

3. Інформування партнерів проводиться здебільшого за допомогою бюлетеню План переходу, що поширюється електронною поштою та через сайт <http://transitionplan.com.ua/>. Про це також наголошувалося Комісією, запропоновано ЦГЗ для інформування, перш за все використовувати свій сайт та сторінку Фейсбук. Ситуація виправляється.

4. ЦГЗ провів швидку оцінку ризиків, і залучена експертиза аудиторської компанії для поглибленого вивчення ризиків та варіантів їх мінімізації чи подолання.

Пропозиція до рішення про виконання Плану переходу:

1. Доручити ЦГЗ:

- 1.1. Забезпечити щомісячне інформування про хід впровадження «Плану Преходу», у тому числі про результати діяльності робочої групи, утвореної при ЦГЗ з цього питання, шляхом розміщення відповідної інформації на офіційному сайті ЦГЗ.
- 1.2. На наступному засіданні Національної ради поінформувати про результати закупівель, висновки за результатами закупівель щодо ризиків та загроз здійснення закупівель через Прозорро, а також про рекомендації за результатами оцінки законодавчого поля щодо варіантів закупівель послуг за кошти державного бюджету.

2. Комісії з нагляду забезпечити аналіз ходу впровадження «Плану Преходу» та оперативне інформування голови та членів Національної ради в разі виникнення загроз реалізації Плану переходу, або необхідності мобілізації підтримки.